

«КИЛЕШЕЛГЭН»

Башкортостан Республикаһының
мәҙәниәт министры

Э.И. ШАФИКОВА

«КИЛЕШЕЛГЭН»

Башкортостан Республикаһы
матбуғат һәм киң мәғлүмәт саралары
агентлығы өтәксене

М.В. УЛЬЧЕВ

«КИЛЕШЕЛГЭН»

Башкорт телен һаҡлау һәм үстөрөү
буйынса автономиялы коммерцияға
карамаған ойошма директоры

Г.Р. ЙОСОПОВА

«РАСЛАЙЫМ»

Башкортостан Республикаһының
мәғариф һәм фән министры,
Ойштороу комитеты рәйесе

А.В. ХАЖИН

«КИЛЕШЕЛГЭН»

«Бөтә донъя башкорттары королтайы
(конгрессы)» йәмәғәт берекмәләренен
халыҡ-ара союзы президиумы рәйесе

Ә.Р. АЙЫТКОЛОВА

«КИЛЕШЕЛГЭН»

«Башкорт дәүләт университеты»
юғары белем биреү федераль дәүләт
бюджет мәғариф учреждениеһы
ректоры вазифаһын башкарыусы

В.П. ЗАХАРОВ

**2022 йылда «БАШКОРТ ТЕЛЕНЭН ХАЛЫК-АРА ДИКТАНТ»
халык-ара белем биреү акцияһын ойштороу һәм үткәреү тураһында
ПОЛОЖЕНИЕ**

1. Дөйөм положениелар

1.1. Был положение 2022 йылда «Башкорт теленэн халык-ара диктант» халык-ара белем биреү акцияһын (артабан – Акция) үткәреү тәртибен һәм шарттарын билдәләй.

1.2. Акция – теләге булған һәр кем өсөн тәғәйенләнгән ирекле һәм түләүһез белем биреү акцияһы.

1.3. Акция Башкортостан Республикаһы Хөкүмәтенен 2018 йылдың 17 августындағы 395-се карары менән расланған «Башкортостан Республикаһы

халыктары һәм дәүләт телдәрен һаклау һәм үстөрөү» тураһындағы дәүләт программаһын тормошка ашырыу максатында ойшторола.

1.4. Акцияны ойштороусылар: Башкортостан Республикаһының Мәғариф һәм фән министрлығы, Башкортостан Республикаһының Мәзәниәт министрлығы, Башкортостан Республикаһы матбуғат һәм киң мәғлүмәт саралары буйынса агентлығы, юғары белем биреү федераль дәүләт бюджет мәғариф учреждениеһы «Башкорт дәүләт университеты» (артабан – Башкорт дәүләт университеты), Башкорт телен һаклау һәм үстөрөү буйынса коммерцияға карамаған автономиялы ойшма, «Бөтә донъя башкорттары королтайы (конгресы)» йәмәғәт берекмәләренең халык-ара союзы.

1.5. Акцияны әзерләү һәм уны узғарыу буйынса дөйөм эшмәкәрлекте Акцияны ойштороу комитеты башкара.

1.6. Ойштороу комитетына Башкортостан Республикаһының Мәғариф һәм фән министрлығы, Башкортостан Республикаһының Мәзәниәт министрлығы, Башкортостан Республикаһының матбуғат һәм киң мәғлүмәт саралары агентлығы, Башкорт телен һаклау һәм үстөрөү буйынса коммерцияға карамаған автономиялы ойшма, Башкорт дәүләт университеты, Башкортостан Республикаһының Мәғарифты үстөрөү институты, «Башкортостан» телерадиотапшырыузар компанияһы, «Бөтә донъя башкорттары королтайы (конгресы)» йәмәғәт берекмәләренең халык-ара союзы вәкилдәре индерелә һәм Башкортостан Республикаһы Мәғариф һәм фән министрлығының бойорого менән раслана.

1.7. Диктанттың темаһы һәм тексы ойштороу комитеты тарафынан билдәләнә.

1.8. Диктанттың тексын һайлау өсөн Башкорт дәүләт университетының башкорт теле һәм әзәбиәте телсе-ғалимдары йәлеп ителә.

1.9. Акция түбәндәге кимәлдәргә бүленә:

- башкорт телен башланғыс кимәлдә белеүселәр;
- башкорт телендә иркен аралашыусылар;
- башкорт теленең төньяк-көнбайыш диалектында аралашыусылар.

1.10. Акцияның рәсми партнерзлары булып киң мәғлүмәт саралары сығыш яһай ала.

1.11. Акция тураһында тулы мәғлүмәт <http://bashdiktant.ru> рәсми сайтында урынлаштырыла.

1.12. Акцияның девизы: «Тел – халкыбыздың рухи байлығы».

1.13. Акцияның рәсми хештегтары:

- #башкорттелендәдиктант
- #башдиктант/#башдиктант2022
- #диктантпобашкирскомуязыку
- #башкортсадиктантызам

2. Акцияның максаты, бурыстары һәм принциптары

2.1. Акцияның максаты – киң йәмәгәтселектен башкорт телен өйрәнеүгә иғтибарын йәлеп итеү, тел мәзәниәтен үстөрөү, башкорт телен Башкортостан Республикаһында, Рәсәй Федерацияһы субъектарында һәм сит илдәрҙә танытыу һәм популярлаштырыу.

2.2. Акцияның бурыстары:

теләге булған һәр кемгә Акция барышында үзенең белем кимәленә ирекле баһа алыу мөмкинлеген биреү;

башкорт телен һаҡлау һәм үстөрөү мәсьәләһенә йәмәгәтселектен иғтибарын йәлеп итеү;

башкорт телен популярлаштырыуға телмәр һәм язма коммуникацияны модалы һәм заманса алым буларак кулланыу;

башкорт телен өйрәнеүгә ылыҡтырыу.

2.3. Акцияны үткөрөү түбәндәге принциптарға нигезләнә:

иреклелек принцибы: диктантка әзерлек, уны үткөрөүгә һәм языуға катнашыу ирекле, теләк буйынса;

асыҡлыҡ принцибы: диктант языуға йәше, белеме, ижтимағи хәле, инаныулары һәм граждандлығы ниндәй булыуға карамастан теләге булған һәр кеше катнаша ала;

мөмкинлек принцибы: диктант языу түләүһез, һәр кемгә диктантта катнашырға мөмкинлек, эште тикшерөүгә һәм һөҙөмтәләр менән танышыуға гарантия бирелә;

анонимлыҡ принцибы: диктант языуға катнашыусылар үзәренең шәхси мәғлүмәттәрен күрһәтмәүе лә ихтимал;

компетентлыҡ принцибы: диктант тексын билдәләүгә һәм катнашыусыларҙың эшен тикшерөүгә танылған эксперттар йәлеп ителә.

3. Акцияның катнашыусылары

3.1. Һәр кеше енесенә, расаһына, милләтенә, теленә, сығышына, матди хәленә һәм вазифаһына, йәшәгән урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инаныуларына, йәмәгәт берекмәләренә инеү-инмәүенә һәм башка хәлдәргә карамастан Акцияла катнаша ала.

3.2. Акцияла катнашыусы башкорт телен белеү кимәлен Акцияның рәсми сайтында теркәлеү үткән ваҡытта һайлай ала.

4. Акцияны үткәреү вакыты һәм форматы

4.1. Акция 2022 йылдың 23 апрелендә онлайн- һәм офлайн- форматтарга узгарыла.

4.2. Акцияның **онлайн форматын** «Башкортостан юлдаш телевидениеһы» телеканалында, Акцияның рәсми сайтында, Акцияны ойштороусылардың социаль селтәрзәрзәгә сәхифәһендә (Өфө вакыты буйынса):

Акция **сәғәт 11.00** башлана;

сәғәт 11.00-зән сәғәт 11.25-кә тиклем – башкорт телен башлап өйрәнеүселәр диктант яза;

сәғәт 11.30-зән сәғәт 12.00-гә тиклем – башкорт телендә иркен аралашыусылар диктант яза;

сәғәт 12.05-тән сәғәт 12.30-ға тиклем – башкорт теленә төньяк-көнбайыш диалектында аралашыусылар диктант яза.

4.3. Акцияның **офлайн форматы** дөйөм һәм һөнәри белем биреү ойшмаларында, юғары укыу йорттарында, мәзәниәт учреждениеларында, коммерция предприятияларында, йәмәғәт ойшмалары офистарында 2022 йылдың 23 апрелендә **сәғәт 11.00-зә** башлана.

4.3. Офлайн-майзансыктарга Акцияла катнашыусылар башкорт телен белеү кимәленә карап, тәкдим ителгән текст буйынса диктант яза.

4.4. Офлайн-майзансыктар исемлеген ойштороу комитеты билдәләй һәм мәғлүмәтте Акцияның рәсми сайтында урынлаштыра.

4.5. Офлайн-майзансыктарга ойштороусы Акция ойштороусылары менән берлектә диктант тексын укыусы кандидатураһын килешә, эштәрзә тикшереүзә һәм катнашыусыларға баһаларзә еткереүзә тәмин итә.

4.6. Диктантты **2022 йылдың 24 апреленә** Өфө вакыты менән **сәғәт 23:59-ға** тиклем рәсми сайт һәм ойштороусылардың социаль селтәр сәхифәләрендәгә тура эфирзәң язмаһын карап язырға һәм ебәрергә мөмкин.

5. Акцияның рәсми сайты

5.1. Акцияны ойштороузә һәм үткәреүзә мәғлүмәти йәһәттән тәмин итеү максатында «Интернет» мәғлүмәт-телекоммуникация селтәрәндә Акцияның рәсми сайты (артабан – Сайт) эшләй.

5.2. Сайт <http://bashdiktant.ru> адресы буйынса урынлашкан.

5.3. Сайтта оффлайн-майзансыктар тураһында мәғлүмәт һәм тура эфирзә карауға һылтанмалар бирелә.

6. Акцияны ойштороу һәм үткәреү

6.1. Акция тексы күләме башкорт телендә иркен аралашыусылар өсөн – 220 һүззән, башкорт телен башланғыс кимәлдә белеүселәр өсөн – 150 һүззән. башкорт телендә төньяк-көнбайыш диалектында языусыларга 150 һүззән артмаҗка тейеш.

6.2. Акцияла катнашыусылар эштәрен ирекле формала кағыз битендә яза. Теләге буйынса фамилияһын, исемен, атаһының исемен, йәшәү урынын күрһәтә ала.

6.3. Онлайн форматта диктант языусыларзың эштәре bashdictant2022@mail.ru электрон почтаһы йәки «Телеграмм» чат-бот мессенджер аша кабул ителә.

6.4. Онлайн форматта катнашыусыларзың эштәре язма формала булырға тейеш һәм фото йәки сканварианттар 6.3. п. күрһәтелгәндәрҙең беренә ебәрелә.

6.5. Диктантты офлайн форматта языусы катнашыусыларзың эштәре майзансыкты ойштороусылар тарафынан тикшерелә.

6.6. Тикшереүгә тапшырылған эштәргә рецензия бирелмәй, эштәр катнашыусыларға кире кайтарылмай. Эште тикшереү йомғактары буйынса апелляцияға биреү каралмаған.

7. Акцияға йомғак яһау

7.1. Акция һөзөмтәләре ул үткәрелгәндән һуң 30 көн эсендә Сайтта баҗтырыла.

7.2. Акцияла онлайн катнашыусыларға - электрон, офлайн-майзансыкларға – кағыз сертификаттар бирелә.

7.3. Акция һөзөмтәләре буйынса ойштороу комитеты эксперттары рәхмәт хаттары һәм киммәтле приздар менән бүләкләй.